

บทที่ 3
ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต นักศึกษา ในวิกฤตการณ์ทางการเมืองยุคปลายรัฐบาลทักษิณ” ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Survey Research) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่จะใช้ในการศึกษารั้งนี้ คือ นิสิต นักศึกษา ที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	จำนวนนักศึกษา (2549)
1	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	21,396
2	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์(วิทยาเขตบางเขน)	20,342
3	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	22,330
4	มหาวิทยาลัยมหิดล	15,679
5	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	440,228
6	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	18,874
7	มหาวิทยาลัยศิลปากร	15,009
8	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	9,994
9	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	18,024
10	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	20,301
11	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	31,680
12	มหาวิทยาลัยรังสิต	18,934
13	มหาวิทยาลัยศรีปทุม	20,809
14	มหาวิทยาลัยสยาม	12,403
15	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	19,236
16	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	7,625

รวม 712,864

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา www.mua.go.th

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิต นักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยผู้วิจัยจะสุ่มมาจากจำนวนประชากรด้วยวิธีการเปิดตารางสุ่มของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ที่ค่าความคลาดเคลื่อน 5% ซึ่งได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการเก็บตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบ

1. Disproportionate Stratified Sampling คือ การแบ่งชั้นและสุ่มออกมา โดยกำหนดจำนวนเท่าๆกันทุกสถาบันที่จะศึกษา ในงานวิจัยนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 5 มหาวิทยาลัย ซึ่งการเลือกกลุ่มตัวอย่างไม่ได้เลือกตามสัดส่วนที่เป็นจริง แต่กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นโควต้า มหาวิทยาลัยละ 80 คน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- ใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น คือ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 นิสิต นักศึกษาที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐบาล
จำนวน 10 สถาบัน

กลุ่มที่ 2 นิสิต นักศึกษาที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยของเอกชน
จำนวน 6 สถาบัน

- ใช้วิธีสุ่มแบบอาศัยหลักความน่าจะเป็น (Probability Random Sampling) โดยใช้การจับฉลากจากกลุ่มย่อยที่ได้แบ่งไว้ข้างต้น

กลุ่มที่ 1 มหาวิทยาลัยของรัฐบาล ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

กลุ่มที่ 2 มหาวิทยาลัยของเอกชน ได้แก่ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

- สถาบันการศึกษา 5 มหาวิทยาลัย ได้แก่

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	80	คน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	80	คน
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	80	คน
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	80	คน
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	80	คน
	รวมกลุ่มตัวอย่าง	<u>400</u>	คน

2. ใช้วิธีสุ่มแบบบังเอิญ(Accidental Sampling) โดยทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 400 คน ซึ่งพยายามที่จะให้ได้กลุ่มตัวอย่างเพศชายและหญิงในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้จำแนกตามสมมติฐานของการวิจัยได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1. การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต นักศึกษา

ตัวแปรอิสระ การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชน

ตัวแปรตาม การมีส่วนร่วมทางการเมือง

สมมติฐานที่ 2. การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อบุคคลมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต นักศึกษา

ตัวแปรอิสระ การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อบุคคล

ตัวแปรตาม การมีส่วนร่วมทางการเมือง

สมมติฐานที่ 3. จิตสำนึกประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต นักศึกษา

ตัวแปรอิสระ จิตสำนึกประชาธิปไตย
ตัวแปรตาม การมีส่วนร่วมทางการเมือง

สมมติฐานที่ 4. การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับจิตสำนึกประชาธิปไตยของนิสิต นักศึกษา

ตัวแปรอิสระ การเปิดรับข่าวสารทางการเมือง
ตัวแปรตาม จิตสำนึกประชาธิปไตย

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยจะใช้แบบสอบถามชนิดปลายปิด (Closed – Ended Questionnaire) โดยมีส่วนประกอบของคำถาม 4 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร
- ส่วนที่ 2 ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับ การเปิดรับข่าวสารทางการเมือง
- ส่วนที่ 3 ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับ จิตสำนึกประชาธิปไตย
- ส่วนที่ 4 ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมทางการเมือง

การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้

1. ในการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง ตามเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) แล้วนำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูลจริง

2. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับร่างไปทดลองใช้ (Pre-Test) เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์เกี่ยวข้อง (Relevance) ของเนื้อหา ความเป็นไปได้ (Feasibility) ในแง่ของคำตอบที่จะได้จากผู้ตอบแบบสอบถาม ตลอดจนถึงความยากง่ายและความเข้าใจในภาษาที่ใช้ ว่าสามารถสื่อความหมายได้ตรงตามที่ผู้วิจัยต้องการหรือไม่ โดยนำไปทดสอบกับนิสิตปริญญาตรีของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 30 คน และนำข้อมูลจากการทดสอบแบบสอบถามไปหาค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability) หรือ Alpha Coefficient ตามวิธีของ Cronbach โดยในส่วนของ การเปิดรับข่าวสารทางการเมือง จิตสำนึกประชาธิปไตย และการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ที่ให้คะแนนแต่ละข้อเป็น 1 2 3 4 5 (วิเชียร เกตุสิงห์ 2543:93) ซึ่งใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ทำให้ได้ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

- ค่าความเชื่อมั่นของการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง	=	.8342
- ค่าความเชื่อมั่นของจิตสำนึกประชาธิปไตย	=	.8836
- ค่าความเชื่อมั่นของการมีส่วนร่วมทางการเมือง	=	.8444

ซึ่งถือว่ามีค่าความเชื่อถือได้ดี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบและแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปเก็บข้อมูลโดยแยกเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามสถาบันการศึกษาที่ได้กำหนดไว้จนครบตามจำนวน ซึ่งใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 30 วัน (เดือนธันวาคม 2549)

เกณฑ์การให้คะแนน

1. การเปิดรับข่าวสารทางการเมือง วัดจากความถี่ของพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล โดยมีข้อความที่กำหนดตามพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองเป็นตัวชี้วัด ซึ่งกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

1.1 สื่อมวลชน (โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร/วารสาร)

ทุกวัน	ได้	5	คะแนน
สัปดาห์ละ 5-6 วัน	ได้	4	คะแนน
สัปดาห์ละ 3-4 วัน	ได้	3	คะแนน
สัปดาห์ละ 1-2 วัน	ได้	2	คะแนน
ไม่เคยเลย	ได้	1	คะแนน

1.2 สื่อบุคคล (บุคคลในครอบครัว ครูอาจารย์ เพื่อน เจ้าหน้าที่สมาชิกองค์การทางการเมืองต่างๆ)

ทุกวัน	ได้	5	คะแนน
สัปดาห์ละครั้ง	ได้	4	คะแนน
เดือนละครั้ง	ได้	3	คะแนน
นานกว่านั้น	ได้	2	คะแนน
ไม่เคยเลย	ได้	1	คะแนน

นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมาย ดังนี้

คะแนนระหว่าง 1.00-1.50	มีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในระดับต่ำมาก
คะแนนระหว่าง 1.51-2.50	มีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในระดับต่ำ
คะแนนระหว่าง 2.51-3.50	มีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในระดับปานกลาง
คะแนนระหว่าง 3.51-4.50	มีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในระดับสูง
คะแนนระหว่าง 4.51-5.00	มีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในระดับสูงมาก

2. จิตสำนึกประชาธิปไตย วัดจากความสำนึกทางการเมืองที่นิสิต นักศึกษา มีต่อวิกฤตการณ์ทางการเมืองยุคปลายรัฐบาลทักษิณ โดยมีข้อความที่กำหนดเป็นตัวชี้วัด ซึ่งกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

เห็นด้วยอย่างมาก	ได้	5	คะแนน
เห็นด้วย	ได้	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ได้	3	คะแนน

ไม่ค่อยเห็นด้วย	ได้	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยเลย	ได้	1	คะแนน

นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมาย ดังนี้

คะแนนระหว่าง 1.00-1.50	มีจิตสำนึกประชาธิปไตย ในระดับต่ำมาก
คะแนนระหว่าง 1.51-2.50	มีจิตสำนึกประชาธิปไตย ในระดับต่ำ
คะแนนระหว่าง 2.51-3.50	มีจิตสำนึกประชาธิปไตย ในระดับปานกลาง
คะแนนระหว่าง 3.51-4.50	มีจิตสำนึกประชาธิปไตย ในระดับสูง
คะแนนระหว่าง 4.51-5.00	มีจิตสำนึกประชาธิปไตย ในระดับสูงมาก

3. การมีส่วนร่วมทางการเมือง วัดจากการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองของนิสิต นักศึกษา โดยมีข้อความที่กำหนดตามกิจกรรมทางการเมืองเป็นตัวชี้วัด ซึ่งกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

เป็นประจำ	ได้	5	คะแนน
บ่อย	ได้	4	คะแนน
เป็นครั้งเป็นคราว	ได้	3	คะแนน
นานๆครั้ง	ได้	2	คะแนน
ไม่เคยเลย	ได้	1	คะแนน

นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมาย ดังนี้

คะแนนระหว่าง 1.00-1.50	มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่ำมาก
คะแนนระหว่าง 1.51-2.50	มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่ำ
คะแนนระหว่าง 2.51-3.50	มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง
คะแนนระหว่าง 3.51-4.50	มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูง
คะแนนระหว่าง 4.51-5.00	มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูงมาก

เกณฑ์การพิชุน์สมมติฐาน

การหาค่าความสัมพันธ์ ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2543) ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
0.0 – 0.19	มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก
0.20 – 0.39	มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ
0.40 – 0.59	มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
0.60 – 0.79	มีความสัมพันธ์ในระดับสูง
ตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป	มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก

การประมวลผลข้อมูล

เมื่อเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยทำการตรวจสอบข้อมูลลงรหัส(Coding) แล้วจึงนำมาประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) เพื่อกำหนดค่าสถิติต่างๆที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และนำเสนอข้อมูลโดยตารางแจกแจงความถี่ เพื่ออธิบายข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างจากลักษณะทางประชากร การแสวงหาข่าวสารทางการเมือง จิตสำนึกประชาธิปไตย และการมีส่วนร่วมทางการเมือง
2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) โดยใช้การวิเคราะห์เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlations) เพื่อหาความสัมพันธ์ของการแสวงหาข่าวสารทางการเมือง จิตสำนึกประชาธิปไตย และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมมติฐานทั้ง 4 ข้อ

